

HØRING - FORSLAG OM ENDRING AV CWD-SONEFORSKRIFTEN

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

I forskriftsendringen foreslås det å:

- endre i § 9 tredje ledd slik at det presiseres at Mattilsynet gjerder inn alle salteplasser for å gjøre dem utilgjengelige for beitedyr og hjortedyr. Mattilsynet kan likevel unnlate å gjerde inn saltepasser når det anses åpenbart unødvendig, herunder hvis saltepasser ikke er synlig.
- endre § 6 slik at dokumentasjon på at saltinnretninger er stengt utenfor normal beiteperiode må kunne forevises Mattilsynet på forespørsel.

Utover dette gjøres det enkelte små rettelser i § 6.

Bakgrunnen for forslaget

CWD-soneforskriften av 12. juni 2017 nr. 734 har som formål å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD) hos hjortedyr i og fra soner der sykdommen er påvist.

På bakgrunn av funn av skrantesjuka på en villreinbuk på Hardangervidda i 2020, ble soneforskriften endret til også å gjelde i en definert sone på Hardangervidda. Dette betyr at bestemmelsene i soneforskriften også omfatter Hardangervidda-sonen. Forskriften har til formål å redusere fare for smittespredning av CWD i og ut av sonen.

Inngjerding av salteplasser § 9

Det følger av soneforskriften § 9 tredje ledd at Mattilsynet «uten grunneiers samtykke» kan gjøre nødvendige tiltak for å redusere smitterisiko fra områder i sonen. Dette omfatter blant annet smittesanering og inngjerding av salteplasser for å gjøre dem utilgjengelige for beitedyr og hjortedyr, og dermed begrense spredning av smittestoffer. Tiltakene kan gjennomføres på områder hvor det står slikkesteiner og områder der det har stått slikkesteiner i løpet av de siste fem årene.

Det foreslås nå å endre bestemmelsen slik at det presiseres at Mattilsynet *skal* gjerde inn alle salteplasser for å gjøre dem utilgjengelige for beitedyr og hjortedyr. Mattilsynet kan likevel unnlate

å gjerde inn saltepasser når det anses åpenbart unødvendig, herunder der salteplassen ikke er synlig.

Endringen er som nevnt kun ment som en presisering av allerede eksisterende bestemmelse. Det er på det rene at Mattilsynet skal sette opp grunder rundt salteplasser der det står eller har stått slikkesteiner de siste fem årene. Her er det ikke rom for skjønsmessige vurderinger. Det foreligger faglige vurderinger bak dette, blant annet på bakgrunn av anbefalinger fra fagstøttene. Dette har blitt tydelig formidlet til alle berørte parter. Det har vært inngående dialog og møtevirkosomhet mellom berørte parter organisasjoner/nemder/foreninger og Mattilsynet.

I Nordfjella-sonen har størsteparten av de berørte partene lokal tilknytning til området. De aller fleste er aktive bønder og beitebrukere med stor interesse for gjennomføringen av tiltakene. De er medlemmer av foreninger, herunder Bondelaget, fjellstyre, villreinutvalg, og har i forkant av gjennomførte tiltak fått god informasjon både direkte fra Mattilsynet og fra sine respektive organisasjoner.

I Hardangervidda-sonen ser det ut til at situasjonen har stilt seg noe annerledes for et fåtall grunneiere. Årsaken ser ut til å være at ikke alle grunneiere i dette området har tilsvarende tilknytning. Flere bruker eiendommen som feriested, og ikke alle er medlemmer av organisasjoner der informasjon fra Mattilsynet blir formidlet, herunder Grunneiersamskipnaden. Det kan derfor se ut til at informasjon som har blitt formidlet ikke har nådd alle grunneiere.

Mattilsynet bestreber å til enhver tid holde berørte parter orientert og varslet om gjennomføringen av nødvendige tiltak. For å tydeliggjøre at vi har hjemmel til å gjerde inn salteplasser, vil Mattilsynet endre forskriften slik at dette går klart frem.

Mattilsynet er av den oppfatning at den løpende varslingen som er gjennomført har vært tilstrekkelig. Nemder og organisasjoner har blitt informert om arbeidet som gjennomføres i perioden juni til august. Dersom Mattilsynet skal varsle samtlige grunneiere direkte for hver enkelt oppsetting av grindanlegg, vil dette medføre et uforholdsmessig stort arbeid. Mattilsynet ser det derfor hensiktsmessig å foreslå endringer der det tydeliggjøres at grunder settes opp rundt salteplasser som har blitt benyttet de siste fem år.

Dokumentasjon av stengt saltinnretning § 6

Det foreslås videre å endre § 6 slik at dokumentasjon på at saltinnretninger er stengt utenfor normal beiteperiode må kunne forevises Mattilsynet på forespørsel. Utenfor sesongen skal saltet være utilgjengelig for hjortedyr og oppbevares på en slik måte at det ikke skjer avrenning til bakken. Videre skal de delene av salteinnretningen som har vært eksponert for salt, heller ikke være tilgjengelig for hjortedyr utenfor beiteperioden. Kravene er satt for å minske eventuell smitterisiko fra salteplassene og utstyret. Utenfor beiteperioden vil det være hjortedyr som oppsøker området. De får enda lettere tilgang utenfor beiteperioden når de ikke har konkurranse med beitedyrene.

Det foreligger allerede krav til at beitebrukere må dokumentere at innretninger som brukes til saltedistribusjon flyttes flere ganger gjennom beiteperioden og så ofte at vegetasjon på utsatte steder ikke slites bort. Dette for å vise at kravet er oppfylt. Mattilsynet kan føre tilsyn med dette. Det stilles ikke krav til hvordan det skal dokumenteres da det er mange ulike løsninger, for eksempel kan det skje ved hjelp av et mobilkamera, eller en enkel listeføring samtidig med dokumentasjon av beitetilsyn (krav i KSL). Se § 5 (a) pkt. b.

Innholdet i forskriftsutkastet

§ 9 tredje ledd skal lyde:

Mattilsynet kan uten grunneierens samtykke gjøre nødvendige tiltak for å redusere smitterisikoen fra områder i sonene. Dette kan omfatte smittesanerering og inngjerding av *slikkesteinsplasser*. *Mattilsynet gjerder inn saltsteinplasser for å gjøre dem utilgjengelige for beitedyr og hjortedyr. Mattilsynet kan likevel unnlate inngjerding når det anses åpenbart unødvendig, herunder hvis salteplassen ikke er synlig. Annet, tredje og fjerde punktum gjelder på områder hvor det står eller har stått slikkesteiner de siste fem årene.*

§ 6 tredje ledd:

Utenfor beiteperioden i sonen skal salt oppbevares utilgjengelig for hjortedyr, og på en slik måte at det ikke fører til saltavrenning. Salteksponeerte flater på salteinnetninger skal heller ikke være tilgjengelig for hjortedyr. *Dokumentasjon på at salteinnetninger er stengt utenfor normal beiteperiode må kunne fremlegges.*

Tilgrensende regelverk/forvaltningsområder

TSE-forskriften av 30. mars 2004 nr. 595 regulerer overførbare spongiforme encefalopater generelt, deriblant skrantesjuka. Den gjennomfører TSE-forordning (EF) nr. 999/2001 som har få spesifikke bestemmelser om skrantesjuka, men inneholder krav til notifikasjon når sykdommen oppdages, kartlegging i visse områder og særskilte helsekrav til import av animalske produkter fra hjortedyr fra Canada og USA.

Forskrift av 11. juli 2016 nr. 913 om tiltak for å begrense spredning av Chronic Wasting Disease (CWD). Den gjennomfører flere tiltak for å begrense spredning av CWD, og gjelder for hele landet.

Konsekvensutredning

Inngjerding av saltplasser § 9

Endringsforslaget vil ikke ha innvirkning eller praktisk betydning for grunneiere når det gjelder oppsettingen av grindanlegg. Formålet med bestemmelsen har hele tiden vært at Mattilsynet kan foreta tiltak som til enhver tid er nødvendig for å hindre smittespredning, herunder å gjerde inn saltsteinplasser som har vært i bruk de siste fem årene. I endringsforslaget presiseres det kun at Mattilsynet skal sette opp grunder på nevnte saltplasser. Endringen vil kun tydeliggjøre at Mattilsynets myndighet gjelder uten at det sendes ut varsel/vedtak til hver enkelt grunneier.

Arbeidet med grunder og føring av tilsyn gjennomføres i perioden juni til august hvert år.

Endringen vil lette arbeidet for Mattilsynet ved tilsynsvirksomhet ved å hindre at henvendelser fra grunneiere vil kunne stanse eller utsette pågående nødvendig arbeid.

Krav til dokumentasjon av stengt saltsteininnretning i § 6

Forslått krav til at beitebrukere må kunne dokumentere at saltinnretningen er stengt utenfor normal beiteperiode, mener vi ikke vil medføre en ekstra belastning for beitebrukerne. I forskriften fremgår det allerede at saltplassene skal være stengt utenfor normal beiteperiode. Kravet til dokumentasjon medfører derfor kun at beitebrukerne skal kunne vise at dette er gjort, for eksempel ved hjelp av bilde eller liknende. Det er standard prosedyre at Mattilsynet kan kreve dokumentasjon på at regelverket blir etterlevd.

Høringssvar

[Høringssvar sendes via Mattilsynets nettside](#)

Alle høringssvar vil bli offentliggjort.

Høringsfrist: 6 uker

Med hilsen

Inge Erlend Næsset
direktør
Avdeling regelverk og kontroll

Vedlegg:

- Forslag til forskrift om endring i CWD-soneforskrift